

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum pueri decedentes in peccato originali doleant de
carentiavisionis diuinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

penam, tamen non oportet quod respondeat secundum durationem, nec secundum unitatem vel pluralitatem, sed plures poenae infliguntur pro vna culpa quarum nulla secundum se esset commensurata, & sic est in proposito. Auferuntur enim a nobis propter primi parentis ingratitudinem omnia quae sibi pro se & pro nobis gratuito collata fuerant.

QUESTIO TERTIA.

Vtrum pueri mortui cum solo originali dolent de carentia visionis diuinae.

Gand. quodl. 6. q. 21. Tho. 3. q. 1. ar. 4. ad secundum.

TERTIO queritur, vtrum pueri decedentes in originali doleant de carentia visionis diuinae. Et videtur quod sic: quia sicut se habent pueri baptizati ad meritum Christi, ita se habent non baptizati ad demeritum Adae, sed baptizati gaudent de merito Christi per quod perueniunt ad diuinam visionem, ergo non baptizati dolent de demerito Adae, per quod carent diuina visione. Item carere illo quod quis vult non potest esse sine afflictione, sed pueri vellent videre deum, alioquin voluntas eorum esset peruersa, ergo &c.

CONTRA. poena paruulorum in originali decedentium est mitissima secundum Aug. sed hoc non esset si dolerent de carentia visionis diuinae. Nam secundum Chry. in damnatis grauior poena est quod dei visione carebunt quam quod igne cremabuntur, ergo &c.

RESPONSIO. De hac quaestione quoad conclusionem concors est doctorum sententia, scilicet, quod pueri non baptizati non dolent de carentia visionis diuinae, diuersificantur tamen in assignando causam, quidam enim dicunt quod hoc est pro tanto, quia sciunt quod non propria voluntate, sed alterius culpam incurserunt pro qua damnati sunt. Sed hoc nihil est, quia non minus quis dolere de amissione alicuius boni ex facto alterius quam si esset ex facto suo. Immunitas enim a culpa dolorem non minuit, sed auget. Pueri autem priuantur visione dei ex culpa primi parentis & non ex propria. In eis enim non est nisi reatus primae culpae, vt dictum est.

Ideo alii dicunt eos non dolere, quia nullus sapiens dolere de amissione eius ad quod nunquam habuit facultatem, vel proportionem, sicut sapiens homo non affligitur de hoc quod non potest volare, vel si est filius rustici, de hoc quod non peruenit ad regnum vel imperium. Pueri autem non baptizati nunquam fuerunt proportionati ad hoc quod Deum viderent, quia nec eis debebatur ex principiis naturae, nec gratiam habuerunt perueniendo sacramentum baptismi vt sic saltem ex merito Christi ad visionem Dei peringerent, nec actus proprios habuerunt per quos se ad hoc disposerent, ideo &c. Sed nec istud videtur sufficere, quia licet pueri non baptizati non habuerunt in se aptitudinem ad consecutionem gloriae, tamen habuerunt eam in sua ratione. In primo parente, & ideo sicut filius militis (cuius militi gratis collatum esset imperium pro se & pro sua tota posteritate) doleret si ob culpam patris priuaretur iure imperii, ita videtur quod pueri non baptizati doleant si sciunt ex culpa primi parentis se esse priuatos visionem diuinam ad quam peruenissent nisi culpa patris impediisset.

Ideo videtur aliter dicendum quod dolor, vel gaudium de aliquo bono, vel malo supponit eius cognitionem. Sed pueri non baptizati non habent aliquam cognitionem de beatitudine seu visione diuina, ergo &c. Minor probatur, quia ratio naturalis ex se non attingit ad cognitionem beatitudinis, sed est opus predicante (sicut dicitur Rom. 10. quod fides est ex auditu vel diuina reuelatione) paruuli autem non baptizati, licet vigeant cognitione naturali, cognitione tamen fidei carent, cum nec fidei sacramentum susceperint, nec doctrinam, nec est credendum quod eis reueletur, quia non subest causa seu ratio reuelandi, hoc enim solum cederet ad eorum afflictionem.

Sed contra hoc arguitur, quia vt tenetur communiter in generali iudicio omnes videbunt Dei iudicium esse iustum pro eo quod peccata singulorum omnibus apparebunt. Cum igitur decedentes in solo peccato originali resurgant & ad iudicium pertineant, videtur quod tunc cognoscant bonos praemiatum visione diuina propter suum meritum, se autem priuari eadem visione propter suum demeritum, vel propter demeritum primi parentis, qualiter ergo tunc

non dolebunt quando haec cognoscant, quauis modo possunt non dolere, quia forte hoc non cognoscunt?

Et ad hoc potest dici quod iudicium proprium erit de peccatis commissis quae non sunt in pueris decedentibus in peccato originali. Vnde sicut illi qui essent nati in puris naturalibus absque originali peccato, & sic decederent, non perirent proprie ad iudicium, carerent tamen visione diuina, quae non datur nisi habentibus gratiam Christi. Sic pueri decedentes in originali, qui non commiserunt aliquid quod actuale peccatum, non perirebunt proprie ad iudicium. Carebunt tamen visione diuina, quia non fuerunt regenerati per gratiam Christi. nec oportet quod cognoscant se esse priuatos gratia, & per consequens visione diuina propter peccatum primi parentis, cum talis cognitio pertinet ad fidem, & in ipsis ponitur esse sola cognitio naturalis: propter quod non oportet quod doleant de carentia visionis diuinae quam ignorant, cum enim sint perfecti in cognitione naturali sciunt quod cognitio naturalis non se extendit, nisi ad illud quod ipsi cognoscunt. Vel dato quod in iudicio ipsi cognoscerent, quod boni qui per gratiam & propter opus aliquod meruerunt, habebunt pro praemio aliquid quod donum supernaturale quo ipsi carebunt, ex hoc tamen nullum dolorem habebunt, quia in ipsis non erit aliqua obliquitas voluntatis, ita vt irrationabiliter doleant de quocumque. Dolerent autem irrationabiliter de carentia visionis diuinae, quia non datur nisi per gratiam Christi qui ipsi non habuerunt, nec habere meruerunt, nec oportet quod sciant se priuatos gratia & gloria propter peccatum primi parentis.

Ad primum argumentum dicendum quod pueri baptizati merito Christi veniunt ad visionem dei quae non potest eos latere, & ideo gaudent de tanto bono adepti. Sed pueros damnatos forte latet causa suae damnationis, scilicet demeritum Adae, & solum cognoscunt se non habere illam visionem diuinam essentiae, ad quam homines possunt per solam gratiam Christi attingere, cuius ipsi non fuerunt participes, propter quod ipsi de hoc non possunt rationabiliter dolere.

Ad secundum dicendum quod voluntas puerorum non est peruersa, dato quod non velint videre deum visione beata, sed potius esset peruersa si hoc vellet cum ad eam non sit accessus creaturae nisi per gratiam Christi, cuius ipsi non sunt capaces.

Sententia huius distinctionis. XXXIII.
in generali & speciali.

Post praedicta de peccato actuale. Superius determinauit Magister de peccato originali. Hic determinat de peccato actuale. Et diuiditur in partes duas. Primo determinat de peccato causalitate. Secundo de eius quidditate. Secunda in principio. 35. dist. ibi, post haec videndum est quid sit peccatum. Prima pars diuiditur in tres. Primo proponit intentum. Secundo profequitur. Tertio recapitulat excludendo quandam dubitationem. Secunda ibi, causa & origo peccati. Tertia ibi, ex his apparet. Secunda diuiditur in tres. Primo inquit causam efficientem tam remotam quam propinquam. Secundo causam materiam siue subiectum. Tertio ex hoc concludit quaedam conclusiones. Secunda ibi, ostensa origine. Tertia ibi, ex quo quo colligitur. Haec est diuisio & sententia lectionis in generali.

IN Speciali sic prodit Magister. Et proponit primo quod intendit determinare de causa & origine peccati, tam efficiente, quam materiali, & de eius quidditate & diuisione. Postea dicit quod causa & origo peccati non fuit mala sed bona: quod ante primum malum non erat aliud malum, sed bonum solum. Vnde quauis mala voluntas sit causa & origo aliorum malorum sequentium, tamen primam malam voluntatem non precesit aliud malum, fuit ergo hic ordo quod natura bona hominis, vel angelii fuit causa voluntatis male, & mala voluntas fuit causa sequentium malorum. Postea dicit quod subiectum mali non est nisi res bona, quia malum est priuatio boni, ubi autem non est bonum non potest esse priuatio boni, sicut enim morbi & vulnera requirunt corpus in quo sunt sicut in subiecto quod est res bona, sic peccata sunt in res bona